

Kapiya Sën Pita Kevu Muginsën Vu Kerisi-yi-alam

¹ Sa Pita sën Yesu Kerisi yi sinarë sa. Sa nekevu kapiya sënë yök vu ham sën Anutu-yi-alam ham, sën ham vuu beggang degwa ya geham yök nedo jeggin jeggin vu distrik Pontus los Galata geKapadusia, gAsia* los Bitunia aga.

² Hil Amad Anutu rak ham nimin ggovek ya yö wirek beggoin ham rak tu yi ngaa. Lob Anon Vabuung vong beham tu vabuung in bë ham sepa doḡ Yesu Kerisi aye beniköḡ jipek ham beham nimin vesa jak. Anutu gevong semusemu nyëmasën vu ham rot beham ayomin gëp revuh pangsën rot.

Mala-tumsën Sogek Negin Hil Vu Yagek

³ Hil gaḡo Anutu arë jak. In yi Anutu behil Mehöböp Yesu Kerisi Ama yi. Kwa pesiv in hil böpata rot, lob vong beYesu Kerisi kedi rak yah vu bedub, lob vong behil atu mewis ggovek ya rak yi. Lob hil medo navo kwad in buk sën Anutu geḡo hil nah lo gehil su nehevuü rë.

⁴ Ggoin hil rak ggovek ya in bë hil gaḡo ngaa nivesa vesa rot vu yagek. Ngaa sënë semu yi ggovek genegin ham vu yagek. Lob su yoh vu bë rëḡ petar benipaya jak rë, gaḡ yö nivesa anon gesu rëḡ mala nama rë.

⁵ Ham ayomin neya timu vu Anutu, lob negin ham nivesa rak yö niwëëk, om ham rëḡ medo nivesa rot. Semu aggata in bë geḡo ham nah vu

yi yōnon, lob rēk gevong sēnē banon jak begēp rangah doḱ Buk-tamusēn.

⁶ Maḱ yikŋŋaa maggin aggagga netōk vu ham hus dus teka mu loḱ buk sagi meneseggi ham beham ayomin maggin teka. Rēk ma geham kwamin nevo bē Anutu rēk geḱo ham nah vu yi, lob ham kwamin vesa rot.

⁷ Anutu neseggi ham raḱŋŋaa nebē sēnē in bē jak ni nabē ham ayomin neya timu vu yi ma ma. Hil araḱ ni bē goor og denevesi raḱ nengwah in bē ḱale ḱale geto in genivesa jak, rēk mu goor sēnē rēk mala nama vu tamusēn. Gaḱ sēn hil ayod neya timu vu yi lo, og su nebē goor sēnē rē, gaḱ kesuu goor genivesa rot. Om nabēŋŋaa vahi seggi ham gwēbeng in ham ayomin neya timu bevong bē nengwah gga ham, og sagak nevong in bē ham bare nimin week. Lob vu tamusēn sēn Yesu Kerisi natōk nom rangah lo, og ham rēk natu alam los arēmin bōpata bemalamin ngeri gebengōmin na jak sēn ham ayomin ya timu agi.

⁸ Ham ngo nahēn geham su malamin raḱ yi rē, rēk ham ahēmin neving yi. Yōnon, ham ngo nahēn gesu lē yi rē, rēk ham ayomin neya timu vu yi los kwamin vesa in yi rot. Ham kwamin-vesa-sēn sēnē kesuu hil kwad-vesa-sēn sēn hil kwad vesa in ŋŋaa vu dob agi pin. Lob hil ayed su neggēp beyoh vu bē nanēr kwa-vesa-sēn sēnē rangah metateḱin rē, gaḱ ma verōḱ yi.

⁹ Lob sēn ham ayomin neya timu vu yi agi anon nebē: Anutu rēk geḱo ham anomin nah bedemedo malaj-tumsēn geving yi.

¹⁰ Alam-denenēr-gāgek-rangahsēn denesero rot medenevong huk niwēek in bē denatōk vu gāgek

sën Anutu geḱo hil nah lo degwa, lob denër gägek rangah raḱ ngaa sën tōḱ vu ham gwëbeng agi.

¹¹ Kerisi yi Anon Vabuung nedo loḱ alam-denenër-gägek-rangahsën sagi ayoj lob nër gägek rangah verup avij mugin raḱ Kerisi bë: Vanë ag-gagga rëḱ natōḱ vu yi, genahub rë loḱ rëḱ natu mehō los arë böp. Lob yō medo denesero gägek sënë degwa medeneloḱ tepëḱ in sir bë, “Vu buk tena rëḱ nam-a?” Gemak “Va ti rëḱ berup doḱ buk saga?”

¹² Anutu tato vu sir ggovek bë su denenër gägek saga rangah in bë doḱ vu sir rë, gaḱ denevong huk in bë dedoḱ vu ham. Dengo bengö sënë muginsën, lob Anutu vong Anon Vabuung yam vu yaḱek bevo niwëëḱ vu alam vahi beyam denenër Bengö Nivesa rangah los degwa vu ham vu gwëbeng sagi ving. Lob yik angër lo ahëj neving rot bë dekeḱooin medegelë ngaa sënë geving.

Anutu Tahi Hil Yam In Bë Hil Abo Vabuung In Hil

¹³ Nebë saga, om ham su kwamin bo ngaa jeggim jeggim, gaḱ ham kwamin bo ngaa niröp geham medo revuh. Beham ayomin timu bemedo gwegim sën Yesu Kerisi natōḱ nom rangah begevong semusemu nyëmasën jaḱ na ham lo.

¹⁴ Ham gwegim nabë sën hurmahen denebë nengaj vu gägek medenesepa loḱ lo. Wirek og ham kwamin ma, om sën ham medo nesepa loḱ aggata malanon-yi. Gaḱ gwëbeng sënë og ham su sepa doḱ nah gökin.

¹⁵ Gaḱ Anutu yi mehō vabuung betahi ham ggovek ya, om ham bo vabuung in ham in ngaa pin sën ham gwegim lo nabë yi.

16 In gagek neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bë, “Sa vabuung, om ham natu vabuung geving.”

Anutu Bago Hil Yom Raḵ Ngaa Böpata Rot

17 Anutu og su kwa nevo hil arëd meneseggi bë ti tena kesuu rë, gaḵ neseggi hil ti ti raḵ ngaa sën hil nehevong lo. Om nabë ham ayemin dok ti benanër nabë Amamin, og ham gwegin ham nivesa begöneng in yi noh vu buk pin sën ham nedo vatëvek mu vu dob agi.

18 Ham raḵ ni bë wirek og ham nedo los ngaa nipaya sën ham alam hib detahu ham loḵ lo, rëḵ Anutu vo ham vër in ngaa saga. Su bago ham yom raḵ seriva lu goor ma ngaa-dob-yi sën rëḵ mala nama lo ti rë.

19 Gaḵ bago ham yom raḵ Kerisi ni kōḵ. Yesu ni kōḵ sënë su nebë ngaa sën hil nebago raḵ monë böpata rot lo rë, gaḵ kesuu. GeKerisi sënë nebë sip-sip nalu sën yō nivesa rot gesu navi len ti nipaya neggëp raḵ yi rë, lob desis yi tu seriveng.

20 Anutu su tung dob sënë rë geyō nahën, log yō ggooin Kerisi raḵ vorot in bë gevong huk sënë. Rëḵ mu yō nahën nedo bemëm Buk-tamusën dus raḵ, lob töḵ yam rangah in bë dok vu ham.

21 Loḵ vu ham beham ayomin ya timu vu Anutu sën vong beKerisi kedi raḵ yah vu bedub bevong arë böp raḵ lo. Yōnon, ham ayomin neya timu vu Anutu benevo kwamin in yi los ahëmin nivesa bë rëḵ nom begeḵo ham nah.

Hil Ahëd Geving Hil Arid Sën Kerisi-yi-alam Lo

22 Ham nesepa loḵ gagek anon sënë, lob vong beham ayomin nivesa raḵ. Lob ham los hil arid lo nelë ham nivesa. Ham su nevong los kwamin luu

rë, om ham pasang gwevong huk niwëek rot beham ahëmin geving ham vewen vewen pangsen.

²³ Ham tu mewis ggovek ya nebë sën nos kip loḵ huk anon. Rëḵ mu ham su pum raḵ nos gahis sën nepetar lo rë! Gaḵ ham pum raḵ nos gahis sën nedo degwata lo. Nos gahis sënë og yiḵ Anutu yi gagek, lob mala-tumsën neggëp loḵ beyö rëḵ gëp degwata los degwata.

²⁴ In gagek neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bë:
“Mehönon pin nebë vos.

Log hir vunëḵ vunëḵ nebë vos anon kweḵsën. Vos nemeran log anon kweḵsën nerurin to.

²⁵ Gaḵ Mehöböp yi gagek, og yö neggëp degwata los degwata.”

Gagek sagi og yiḵ Bengö Nivesa sën denenër rangah vu ham lo.

2

Mehöböp Tu Gelöng Nivesa Sën Mala-tumsën-yi

¹ Om ham su gwelë ham paya, geham su tetuhin ham. Ham su gwevong kwamin luu, geham su ayomin ngis yi vu mehö ngwë, geham su nanër gagek nipaya nah nenga jaḵ mehö ngwë.

² Ham nebë hurmahen niḵöḵ sën ataj nahën neḵo sir bahëj neving rur mu lo. Om yiḵ ham pasang ahëmin geving rur sën nelöḵ vu ham anomin lo. Ham nanum rur sën su desarömin ngaa kuungsën ving rë agi pangsen, in gevong beham jig bemedo nivesa geving Anutu.

³ Yönon, maḵ ham seggi Mehöböp ggovek ya beham raḵ ni bë kwa nevingin ham rot.

⁴ Om ham ngo nam vu yi in mehö mala-tumsën-yi, beniwëek rot nebë gelöng ti. Mehönon denekung bë maḵ gelöng nipaya om sën deruuk ya. Rëḵ mu Anutu ggooin yi raḵ vorot benelë bë ngaanon benivesa rot.

⁵ Lob vong bë yik ham nebë gelöng mala-tumsën-yi saga ving, om Anutu kwa nevo bë gevong beham natu Anon Vabuung yi beggang. Nebë saga om ham natu alam-deneḵo-seriveng niröpsën-yi lo, beham ngo gwetung ayomin natu seriveng vu Anutu. Nabë ham gwevong nabë saga, og Anutu rëḵ kwa bo ham nabë Yesu Kerisi yi alam ham, lob geḵo seriveng saga.

⁶ In gagek raḵ ngaa sënë meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya ving nebë:

“Ham gwengo rë!

Sehooïn gelöng malangeri anon rot ti raḵ in gadu beggang nyë ḵetu,

lob gwëbeng sa varah menare nyëḡ böp Sion.*

Om nabë mehöti ayo na timu vu yi,

og su rëḵ ni namum rë,

gaḵ rëḵ nama verök yi.”

⁷ Kerisi nebë gelöng sënë lob ham sën ham ayomin neya timu vu yi lo, og ham nelë bë ngaanon benivesa rot. Gaḵ alam sën su ayoj neya timu vu yi rë lo, og gagek raḵ sir meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë:

“Alam sën denelev beggang lo nij lëlin gelöng ti sënë,

rëḵ mu mëm sënë netu gelöng niwëek beggang nyë ḵetu yi.”

---

* **2:6:** Denenër nyëḡ böp Yerusalem arë ngwë nebë Sion.

⁸ Log gagek ngwë nër bē:

“Netu hir gelöng sën deketul vahaj jak lo.

Genetu hir gelöng sën detalek medebës lo.”

Su devong ving Anutu yi gagek sënë rë, om detalek medevës, in Anutu nër wirek bē rëk degevang nabë sënë.

Hil Natu Anutu Yi Hur Maluh Los Avëh

⁹ Rëk Anutu ggooin ham rak ggovek ya tu yi alam. Ham tu Mehö-los-bengö Anutu yi alam-deneko-seriveng. Ham tu alam yu vabuung ti. Ham tu Anutu-yi-alam niröp in bē ham rëk tatekin ngaa nivesa pin sën nevong vu ham lo. In ham nedo lok malakenu wirek, rëk tahi ham beko ham lok yam yi rangah nivesa anon sënë ayo.

¹⁰ Wirek og ham alam meris, rëk gwëbeng og ham tu Anutu-yi-alam. Wirek og ham nedo nenga in Anutu lob su kwa nevongin ham rë, rëk gwëbeng sënë og Anutu kwa nevongin ham.

Hil Gevang Ngaa Nabë Sën Anutu Yi Hur Hil

¹¹ Sa mehö lo, sahëg neving ham, om sa nanër vu ham niwëek nabë: Ham nedo dob sënë nebë ham alam-nyëg-ngwë los alam vatëvek mu. Om ham dëein ngaa malanon-yi sën hil navid nevongin lo na. In ngaa nebë sënë nesis begö vu ham kenumin.

¹² Ham gwevang ngaa nivesa dok alam dahis vuheng. Yönon, denenër gagek nipaya rak ham gwëbeng bē ham nesepa lok ngaa nipaya. Rëk mu rëk degelë ngaa nivesa sën ham nevong lo, lob rëk degeko Anutu arë jak in ham huk sënë dok buk sën natök nam in bo nyëvewen vu sir lo.

13 Ham tu Mehöböp yi alam om ham sepa dok horek sën mehönnon denejoo lo pin. Ham sepa dok mehö-los-bengö sën netu yusekë vu dob lo aye.

14 Geham sepa dok ggev gavman ayej nabë saga. In mehö-los-bengö ggooin sir rak in bë debo nyëvewen dok nah vu alam sën degevang ngaa nipaya lo, gedegeko alam sën degevang ngaa nivesa lo arëj jak.

15 Anutu ahë neving bë ham sepa dok ngaa niröp nabë saga in alam kwaj masën sën sir dugin gagek lo, su denatök vu gagek nipaya jak ham medenanër.

16 Ham su nabë alam sën detu mehö ngwë hir ngaa meris balaj denegeginengin ngaa maggin rak sir gedenevasap sir lo, gak ham gwevang ngaa nabë alam sën yö denegin sir lo. Rëk mu ham su gwebom navimin dok mu log ham bun ham in ngaa nipaya megwevang, gak ham natu Anutu yi hur yönon.

17 Ham gweko alam pin arëj jak, geham ahëmin geving arimin lo sën Anutu-yi-alam sir lo. Ham göneng in Anutu, log ham gweko mehö-los-bengö sën tu yusekë lo arë jak.

Hil Sepa Dok Kerisi Vaha Megako Vanë

18 Ham sën hur lo, ham göneng in alam sën denebago ham netu hir ngaa meris medenegin ham lo, beham gurek babuj in ngaa pin. Ham su gurek alamin sën nijvesa los malaj yes lo mu babuj. Gak yik ham gurek alamin sën denevang nij paya vu ham lo babuj geving.

19 Kë! Log nabë degwa nama geyö debo vanë vu ham meris mu rëk mu ham najom ham ahon

geham gwengo vanë in Anutu-yi-alam ham, og yik ggovek. In Anutu ahë neving ngaa nebë saga.

²⁰ Gaḵ nabë ham gwevong ngaa nipaya ti lob dengis ham rëḵ yik ham gwelë sir mu, og ham su vong ngaa nivesa in bë degeḵo ham arëmin jaḵ rë, gaḵ ma. Gaḵ mëm nabë dengis ham jaḵ ngaa nivesa sën ham gwevong lo rëḵ ham gwelë sir mu, og mëm Anutu nenër saga bë gevong nivesa.

²¹ Yönon, Anutu ggooin ham raḵ in bë ham sepa doḵ aggata saga. In Kerisi loḵ yah ham bömin beḵo vanë betato saga vu ham in bë ham sepa doḵ vaha.

²² “Su neving ngaa nipaya rë,

log su nenër gageḵ kuungsën ti verup avi rë.”

²³ Denër pelë raḵ yi, rëḵ su nër pelë loḵ yah raḵ sir rë. Log devo vanë vu yi, rëḵ su nër gageḵ ahë sengën loḵ yah raḵ sir rë. Gaḵ yö vong yi loḵ ya Anutu sën neseggi ngaa pin niröp lo nema.

²⁴ Yö ti ḵo nyëvewen loḵ yah hil ngaa nipaya raḵ yah navi bediik raḵ kelepeḵo*. Vong nebë sënë in bë hil gevuu ngaa nipaya pin na, gehil medo vesad besepa doḵ ngaa yohvu mu. Devasap navi lob saga vong beham nimin vesa raḵ.

²⁵ Wirek ham nebë sipsip ata main nalu geyö vare deneya jeggîn jeggîn bedeneketul loḵ in aggata. Loḵ gwëbeng sënë og ham loḵ yom vu sipsip ala sën neḵin ham anomin lo.

3

Gageḵ Raḵ Maluh Los Avëh Sën Deḵo Sir Ggovek

Lo

¹ Log ham avëh sën raḵ reggamin ggovek ya lo, og ham gurek reggamin babuj geving nabë saga. Log nabë sir la su denesepa loḵ Anutu yi gageḵ rë,

og ham avëh sën venëj ham lo gwevong ngaa niröp jak buk in degelë bedegerin sir. Gaḵ ham su nanër gagek ngahiseḵë vu sir.

² Kë! In mëm degelë nabë ham negin ham nivesa geham nesepa loḵ aggata niröp, lob degërin sir.

³ Ham su bunëḵ vu navimin, geham su bii yumin viis, geham su bunëḵ vu navimin jak kupeḵ nivesa vesa, geham su jöp tob malangeri aggagga in nabë alam degelë ham.

⁴ Gaḵ mëm ham sejong ayomin peggo, in ngaa sën ham sejong ayomin jak lo, og su yoh vu bë rëḵ nipaya jak rë. In vunëḵ vunëḵ ham ayomin peggo yi sënë nebë: Ham ayomin gëp revuh, geham malamin yes. Og mëm Anutu rëḵ gelë nabë ngaanon benivesa rot.

⁵ In avëh sën ayoj ya timu vu Anutu wirek medenegin sir nivesa lo yik denevong nebë sagi. Denesejong ayoj raḵ ngaa nebë sënë gedeneg-gurek reggaj babuj.

⁶ Sara nevong nebë sënë, benebë nenga vu regga Abraham aye, genenër yi bë “Mehö böp”. Om nabë ham nevong ngaa nivesa, geham su newamin neraḵ benehöneng in ngaa la rë, og ham nebë sën Sara nalu lo ham.

⁷ Log ham maluh sën avëh regga lo, ham gwevong nabë saga geving. Ham kwamin bo ham venëmin begwevong nivesa vu sir in ham los medo nivesa. Ham nahubin avëh in su nij wëëk nebë ham rë. Ham kwamin bo sir in yik deḵo Anutu yi semusemu ving beham rëḵ medo malamin-tumsën doḵ ti. Bë ham sepa doḵ aggata sënë, og ngaa ti su rëḵ gëp begërin ham beham gwevuu jomraksën na rë.

Hil Medo Los Ahöd Geving Hil

⁸ Ggovek saga, om sa bē semu gagek hus nabē ham pin medo los ahēmin geving ham gekwamin pesivin alam pin. Ham kwamin bo arimin lo besemu sir, geham gwevuu sēn ham ngo neko ham rak lo na.

⁹ Bē alam degevonḡ paya vu ham, og ham su bo nipaya doḡ nah nipaya nyēvewen vu sir. Log nabē denanēr gagek nipaya jaḡ ham, og ham su nanēr gagek nipaya jaḡ sir doḡ nah nyēvewen. Gaḡ ham gwevonḡ ngaa nabē sēnē doḡ nah: Ham najom jaḡ na vu Anutu nabē gevonḡ semusēn vu sir. In Anutu ggooin ham rak bē ham gwevonḡ nabē saga in mēm ham gweko semusēn vu yi geving.

¹⁰ In gagek neggēp loḡ Anutu-yi-ḡapiya bē:
 “Nabē mehōti ahē neving bē medo nivesa
 los kwa vesa noh vu buk pin sēn nedo mala
 vesa agi,
 gengaa maggin nama in yi,
 og yō gegin avi besu nanēr gagek nipaya,
 geyō gegin daggen in su nanēr gagek ku-
 ungsēn.

¹¹ Gaḡ geruu demi vu ngaa nipaya ga,
 gevonḡ ngaa nivesa mu,
 geyō medo mala sepa sēn ayo gēp revuh lo,
 bahē geving rot nabē natōḡ jaḡ anon.

¹² In Mehōböp mala neggēp menelē alam sēn nij
 röp lo beneloḡ vu sir,
 log netung nenga in hir jomraksēn yoh vu buk
 pin.

Rēḡ alam sēn denevonḡ ngaa nipaya lo, og
 Mehōböp neraḡ nij,

lob nevo nyëvewen loḵ yah hir ngaa nipaya vu sir.”

Hil Ayoh Vu Bë Gaḵo Vanë Jaḵ Huk Nivesa Sën Hil Nehevong Lo

¹³ Bë ham nimin wëëḵ mesepa doḵ ngaa nivesa mu, og re yoh vu bë rëḵ gevong paya vu ham-a? Mak rëḵ nama!

¹⁴ Rëḵ mu nabë ham sepa doḵ ngaa niröp lob ham gwëḵo vanë jaḵ, og ham kwamin vesa. Log nabë alam denanër nabë debasap ham in nabë ham göneng, og ham su göneng in sir benewamin jak.

¹⁵ Gaḵ ham gwetung Kerisi timu yö natu ham Mehöböp bemedo doḵ ham ayomin. Ham semu ham jaḵ buk pin in Bengö Nivesa sën ham medo neḡin agi. Loḵ mëm nabë alam dedoḵ tepëḵ in gägeḵ sënë degwa vu ham, og ham medo in nanër nah niröp vu sir. Rëḵ mu ham nahub nanër gägeḵ ahë yes nah vu sir jaḵ gägeḵ nivesa.

¹⁶ Log ham ayomin yö gëp niröp menivesa rot. In nabë alam denanër gägeḵ nipaya kuungsën jaḵ ham in ngaa nivesa sën ham nevong menesepa loḵ Kerisi vaha lo, og degelë benij namum.

¹⁷ In nabë Anutu vongin bë hil gaḵo ḵerus jaḵ ngaa nivesa sën hil nehevong lo, og yik ggovek. Rëḵ mu nabë hil gaḵo vanë jaḵ ngaa nipaya sën hil nehevong lo, og sënëḵ su yoh vu rë.

Kerisi Diik In Bë Kevoh Hil Ngaa Nipaya Na

¹⁸ Hil kwad bo Kerisi geving, in yik diik beron timu sënë in kevhoh hil ngaa nipaya na. Yi mehö yohvu rëḵ loḵ yah hil alam nid paya bed in bë geḵo hil nom vu Anutu. Tu mehönon raḵ lob mehönon

desis yi mediik, rëk mu Anon og nedo bekedo rak yah menedo mala-tumsën.

¹⁹ Log Anon sënë ya melok ya vu mehönnon kënuj sën denedo karabus vu Nyëg Nipaya lo menër gagek vu sir.

²⁰ Lok sën Noa yi buk wirek lo, og alam sënë dekeyëh Anutu yi gagek, rëk mu Anutu su newa rak mevo lok yah nyëvewen vu sir pevis rë. Gaq yö jom yi ahon menedo rot, geNoa semu yag lok buk sënë, lob yik sir yu mahen teka mu denedo vesaj lok yag ayo. Sir maluh avëh yoh vu nemadvahi-bevidek-löö denedo mu gebël su rehöö sir rë.

²¹ Bël sënë netahu bël-ripeksën sën neko ham yom lo. Bël sënë og su bël sën neko ham nimin ngöhek ya lo rë, gaq sënë sën nevonng beham netahi ya vu Anutu bë gevong beham ayomin mewis jak lo. Lob neko ham yom degwa rak sën Yesu Kerisi kedi rak yah lo.

²² Kedi rak yah beyah nedo Anutu nema vesa vu yagek, lob angër los hir ggev sën arëj böp lo, gengaa los niwëëk vu yagek pin, deneggurek babu.

4

Hil Gevuu Alam Dahis Hir Ngaa Na Gehil Gaço Vanë

¹ Ham kwamin bo nabë Kerisi ko vanë rot rak navi, om ham kwamin na vu niwëëk megwevonng nabë yi. In nabë ham gwëko vanë jak navimin, og ham vuu ngaa nipaya yi aggata ya ggovek ya.

² Nabë saga, in lob ham su newamin jak in ngaa nipaya mesepa dok gökin nah noh vu buk pin sën ham medo dob agi. Gaq ham sepa dok Anutu kwa.

³ Wirek og ham nevonḡ ngaa nebë sënë rot menesepa loḵ ngaa sën alam dahis ahëj neving pangsën bë degevonḡ lo. Ngaa lo nebë sënë: Ham su nejom ham ahon rë, geham nevonḡ malamin anon in ngaa pin sën su yoh vu rë lo benevonḡ. Ham kwamin nevo baggëb lu ngaa loḵ ayomin; ham nenum raḵ buk meyumín nevonḡ paya; geham nevonḡ ahëmin ta menevonḡ nos böp genevonḡ ngaa nipaya loḵ ayo; geham nesupín ham benenum bël niwëëḵ pangsën benevonḡ ngaa nipaya; log ham nekweyëh Anutu yi gägeḵ genejom raḵ vu ḵeriing lu ngaa beneḵo sir raḵ. Rëḵ gwëbeng og ham vuu ya.

⁴ Yönon, gwëbeng sënë og ham su nevonḡ ngaa nipaya benevasap ham raḵ ngaa jeggín jeggín ving alam dahis ggöḵin yah rë. Om sën denelëḵ in ham, lob denenër gägeḵ nipaya raḵ ham.

⁵ Rëḵ mu vu tamsën og alam dahis sënë yö rëḵ detateḵin hir gägeḵ jaḵ ngaa sënë nah vu jaas böp sën neseggi gägeḵ lo medegeḵo nyëvewen doḵ nah gägeḵ sagi. In semu yi ggoveḵ ya menedo in gengo alam-diiksën los alam malaj vesa hir gägeḵ meseggi.

⁶ Yiḵ degwa raḵ gägeḵ sënë om sën Bengö Nivesa töḵ ya vu mehönön diiksën ḵenuj betateḵin aggata vu anoj in bë denah medemedo malaj-tumsën geving Anutu. In navij diiḵ nebë sën Anutu nër vu muḡinsën bë mehönön pin navij rëḵ denadiiḵ lo vorot.

Hur Nivesa Netateḵin Anutu Yi Semusën

⁷ Buk sën ngaa pin vonḡin govek na lo dus raḵ, om ham kwamin bo nivesa, geyumin sepëp jaḵ,

beham najom jak noh vu buk pin.

⁸ Ham pasang napiik vu aggata sën ahëmin geving arimin lo lo niwëek rot kesuu ngaa vahi pin. In nabë hil ahëd geving mehönon, og hil rëk dahun hir ngaa nipaya ngahisekë na.

⁹ Ham gwegin arimin lo sën yam denedo ving ham lo nivesa, geham su gwevong ayemin vu sir.

¹⁰ Ham pin ti ti ngo ko Anutu yi semusën aggagga yoh vu ham nyëmasën, om ham gwevong huk jak in dok vu arimin lo. Lob mëm ham rëk natu hur nivesa in ham dok vu mehönon jak Anutu yi semusën sagi.

¹¹ Nabë mehöti tatekin gagek, og tatekin niröp noh vu Anutu yi gagek. Log nabë mehöti gevong huk in dok vu mehö ngwë, og gevong huk jak Anutu niwëek sën vo vu yi lo. Hil gako Yesu Kerisi arë jak na vavunë. In niwëek pin neggëp vu yi degwata los degwata benevong semusën saga yam vu hil in bë hil gevong bAnutu arë böp jak rot. Yönon.

Hil Gako Maggin Geving Kerisi Nabë Sënë

¹² Sa mehö lo-e! Vanë sën netök vu ham lo, tök vu ham in bë seggi ham. Yönon, vong bë nengwah vev rak ham, rëk mu ham su gwelëk in ngaa sënë bekwamin bo nabë ngaa yö agga ti tök vu ham.

¹³ Gak vanë sënë in bë ham gweko maggin geving Kerisi. Om ham ngo medo los kwamin vesa, log mëm arë böp los vunëk vunëk yagek yi rëk natök nam rangah vu tamusën. Lob tum mëm ham rëk kwamin vesa böpata rot dok buk saga.

¹⁴ Ham tu Kerisi-yi-alam, om nabë denanër gagek nipaya jak ham in saga, og ham kwamin

vesa. In Anutu yi Anon Vabuung sën vunek vunek yagek yi degwasekë yi lo yök nedo ving ham.

¹⁵ Gaḵ ham ti su ngis mehönnon medenadiik ma, godeḵ ngaa ma, gevong ngaa nipaya aggagga ma, jaḵ ni in mehö ngwë hir gagek, lob debo vanë vu yi dok nah sënë.

¹⁶ Rëḵ mu nabë ham ti kerë maggin in nesepa loḵ Kerisi yi aggata, og su ni namum in, gaḵ yi alam yi om geḵo Anutu arë jaḵ.

¹⁷ In buk sën Anutu bë geḵo huk jaḵ megevong nyëvewen dok nah mehönnon hir huk lo yam dus raḵ ggovek ya, menevongin bë gevong vu hil sën yi alam hil lo namugin. Om nabë gevong nabë sënë vu hil, og maḵ rëḵ gevong nabë va vu alam sën nengaj dahis vu Bengö Nivesa lo? Gaḵ rëḵ gevong maggin nipaya veröḵ yi rot vu sir!

¹⁸ In dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë:

“Nabë huk böp neggëp in geḵo alam sën denesepa loḵ ngaa niröp lo nom,
og alam sën deneruu demij vu Anutu gedenevong ngaa nipaya lo og sir maḵ rëḵ nabë va?”

Gaḵ maḵ rëḵ malaj nama veröḵ yi.

¹⁹ Nebë sënë, om nabë Anutu kwa bo nabë alam la degeḵo vanë, og alam sënë yö rëḵ desepa dok ngaa niröp mu, gedegevong bekenuj dok nah Anutu nema geving in gegin. In yi yö tung hil, log yö rëḵ medo megevong noh vu yi gagek.

5

Ham Ggev Gwegin Anutu Yi Sipsip Lo

¹ Log gwëbeng sa bë nanër gagek dus ti vu ham ggev lo nabë: Yik sa ggev ti ving ham, log sa halë rak malag bë Kerisi ko vanë. Log sa ving ham behil pin rëk medo nivesa los vunek vunek yagek yi dok ti dok buk sën Mehöböp rëk natök nom rangah vu tamusën lo. Om sën sa bë gejiin ham ggev lo nabë:

² Ham gwegin Anutu-yi-alam sën denedo nebë sipsip loḵ ham nemamin lo nivesa. Rëḵ mu alam su medo denajij ham nabë ham gwevong huk sënë, gaḵ ham ngo gweko jaḵ megwevong nivesa los kwamin vesa. Geham su gwevong huk sënë in nabë gweko monë mu, gaḵ ham ayomin kedi in huk sënë nabë ham gwevong niröp.

³ Ham su gwevong nabë ham böp beham dahun alam sën Anutu tung loḵ ham nemamin bë ham gwegin sir lo. Gaḵ ham gweli Anutu yi sipsip lo nivesa metato aggata vu sir medesepa dok ham vahamin.

⁴ Bë ham gwevong nabë sënë, og sipsip alaj böp rëḵ natök nom rangah, lob ham gweko madub nivesa los vunek vunek yagek-yi sën malangeri rot besu rëk meran na rë lo.

Hil Dahun Hil Gekwad Bo Ngaa Niröp

⁵ Nebë saga, om sa bë nanër vu ham hur magëm geving nabë: Ham gurek alam ggev babuj. Rëḵ mu su sir magëm mu rë, gaḵ ham pin sepa dok aggata sën ham dahun ham lo, beham los arimin pin lo gurek babumin vewen vewen. In gagek sënë neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bë:

“Anutu neruuk alam sën deneko sir rak lo,
gaḵ mëm nesemu alam sën denedahun sir lo.”

⁶ Anutu mehö niwëek ata, om ham dahun ham begurek babu, gedok yö yi buk sën lo, og rëk geço ham jak.

⁷ Om ham bo ham maggin pin dok nah nema, in kwa nevo ham menegin ham.

⁸ Lob ham gwegin ham nivesa bemedo malamin ham. In ham mehö nipaya Satan neko lok rot nebë reggu böp layon sën negga mehönon lo, lob nengeek böpata geneggevek meneyam in bë pesöng jak hil.

⁹ Om ham ngo ayomin na timu vu Anutu niwëek bemedo in ham dev dok megwedu yi na. In ham nerak ni bë ham arimin lo pin sën denedo yoh vu dob pin agi yik deneko vanë nebë ham.

¹⁰ Semusemu pin degwa Anutu yö tahi ham yam rak Kerisi, in bë ham medo nivesa los gweko vunek vunek yagek-yi geving yi degwata. Om yik ham rëk gweko vanë yik buk dus teka mu, log mëm Anutu rëk gevong beham nimin vesa jak gökin, bebarah ham na, begadu ham, geham medo niwëek.

¹¹ Om hil gaço arë jak nabë Mehö niwëek ata degwata los degwata. Yönon.

Gagek Hus

¹² Sa kevu gagek dus ti sënë vu ham mesevo lok Silvanus* nema in bë geço nök vu ham. In sa nehalë yi nebë hil arid, in Kerisi yi mehö yi yönon. Sa bë bër ham kwamin jak beham najom Anutu yi semusën sogek sën senër rangah vu ham lo ahon beham bare nimin wëek in.

¹³ Kerisi-yi-alam vu Babulon* sën Anutu ggooin sir rak ggovek ya ving ham lo kwaj nevo ham medenenër.

Log Markus sën vong bë sa nalug lo kwa nevo ham menenër ving.

¹⁴ Ham najom* sir sën Kerisi-yi-alam ham lo nemaj in tato nabë ham ahëmin neving sir. Ham sën ham tu Kerisi-yi-alam lo pin ayomin yö gëp revuh.

Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3